

Istraživanje poslovnog okruženja u Hrvatskoj

Zagreb, veljača 2020.

American Chamber of Commerce in Croatia *Američka gospodarska komora u Hrvatskoj*

Sadržaj

Istraživanje poslovnog okruženja	3
Uvod	3
Metodologija, uzorak i svrha istraživanja	3
Rezultati istraživanja	4
Poslovanje u 2019.	4
Poslovno okruženje	5
Utjecaj institucija na poslovno okruženje	8
Usporedba s regijom	10
Poslovna očekivanja	13
Poslovanje sa Sjedinjenim Državama	15
Zaključak	16

Istraživanje poslovnog okruženja

Uvod

AmCham Hrvatska okuplja više od 250 američkih, hrvatskih i drugih međunarodnih poduzeća koja zapošljavaju više od 88.000 ljudi u Hrvatskoj. Kao najstarija strana komora u Hrvatskoj, AmCham već više od 20 godina snažno doprinosi unaprjeđenju poslovanja zagovaranjem najboljih poslovnih praksi i nizom preporuka za pozicioniranje Hrvatske kao privlačne destinacije za ulaganja.

Kao komora koja većim dijelom okuplja strane ulagače u Hrvatskoj, ali i znatan broj hrvatskih poduzeća koji posluju na međunarodnom tržištu, AmCham Hrvatska je proveo istraživanje poslovne klime krajem 2019. Istraživanje među članovima uprava poduzeća dalo je uvid u rezultate poslovanja u 2019., ali i raspoloženje ulagača za buduće aktivnosti.

Metodologija, uzorak i svrha istraživanja

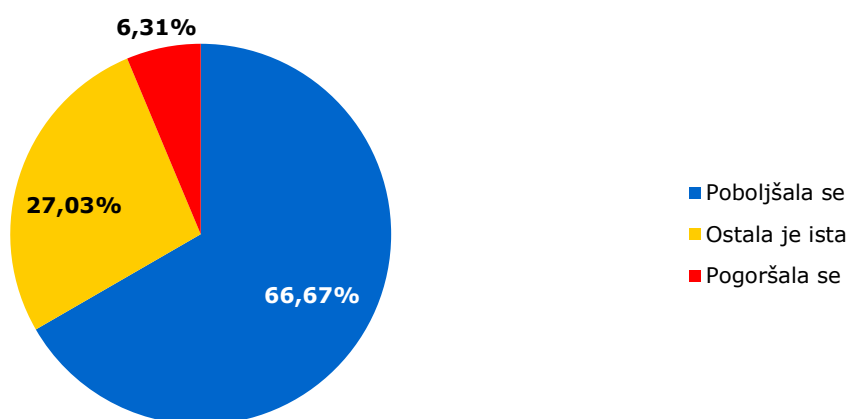
Istraživanje je provedeno u razdoblju od 16. prosinca 2019. do 13. veljače 2020. na uzorku od 111 članova uprava domaćih i međunarodnih poduzeća u Hrvatskoj. 30% poduzeća koja su sudjelovala u istraživanju prema kriteriju broja zaposlenih u Hrvatskoj pripadaju kategoriji malih poduzeća. Oko 26% činila su srednja poduzeća, 25% velika poduzeća, a 19% poduzeća sa do 9 zaposlenih. U istraživanju je sudjelovao najveći broj poduzeća u prevladavajuće stranom vlasništvu, 52% te 44% poduzeća u prevladavajuće domaćem vlasništvu. Svega 4% poduzeća nalazi se u podijeljenom vlasništvu. Svrha istraživanja bila je utvrditi stavove ispitanika o općem poslovnom okruženju u Hrvatskoj.

Rezultati istraživanja

Poslovanje u 2019.

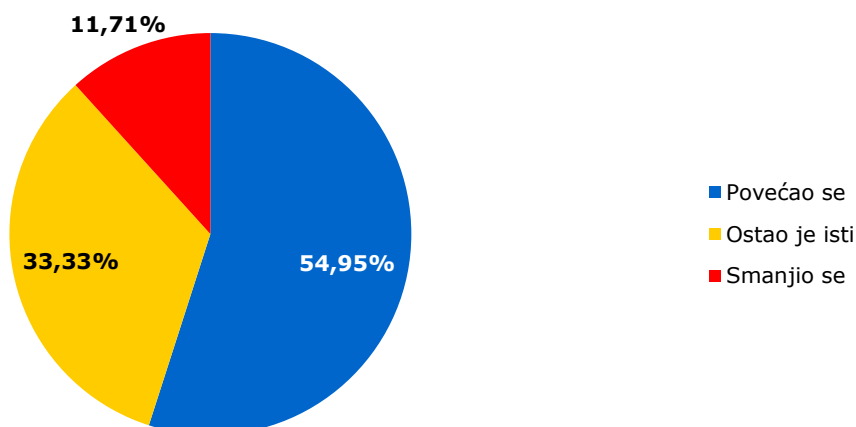
Većina ispitanika (67%) poslovanje u 2019. godini ocijenilo je boljim no u prethodnoj 2018. godini, u kojoj je 72% ispitanika ocijenilo poslovne rezultate boljima u odnosu na godinu ranije.

Kako se razvijala poslovna situacija Vašeg poduzeća u 2019.?

Povećanje broja zaposlenih u 2019. navelo je 55% ispitanika.

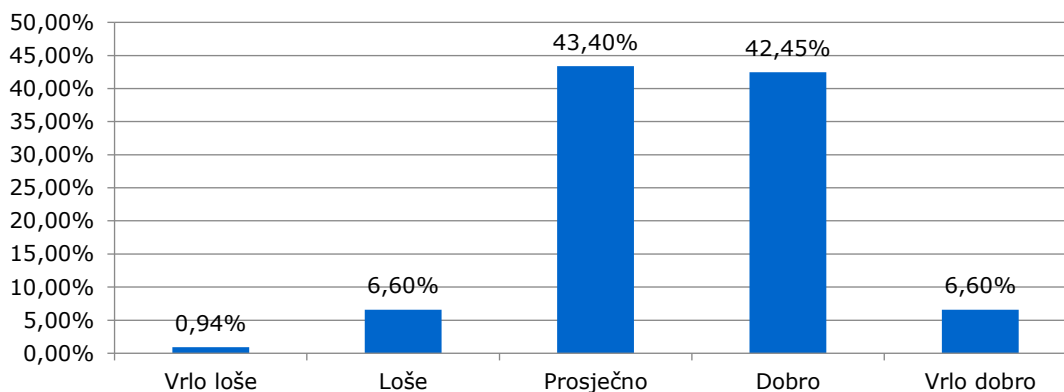
Na koji se način promijenio ukupan broj zaposlenih Vašeg poduzeća u 2019.?

Poslovno okruženje

Sveukupno iskustvo poslovanja u Hrvatskoj 49% ispitanika ocjenjuje kao dobro ili vrlo dobro, 43% ocjenjuje ga prosječnim, a 8% lošim.

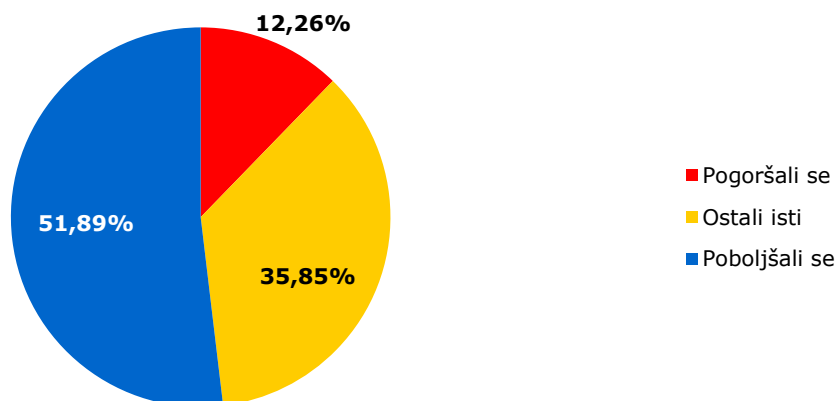
Kako biste ocijenili ukupno iskustvo poslovanja Vašeg poduzeća u Hrvatskoj?

U odnosu na prethodne dvije godine vidljiv je pozitivan pomak što se tiče iskustva poslovanja u Hrvatskoj i lagano slabljenje negativne percepcije.

Dok oko 12% ispitanika smatra da je u proteklih pet godina došlo do pogoršanja uvjeta poslovanja u Hrvatskoj, a 52% ispitanika smatra da su uvjeti poslovanja bolji, 36% ispitanika smatra da su uvjeti poslovanja ostali isti.

Biste li rekli da su se uvjeti poslovanja u Hrvatskoj u posljednjih 5 godina poboljšali, ostali isti ili se pogoršali?

Glavni ograničavajući faktori u poslovanju u 2018.:

- 1) Nedostatak odgovarajuće radne snage
- 2) Nestabilan regulatorni okvir
- 3) Oporezivanje rada

Glavni ograničavajući faktori u poslovanju u 2019.:

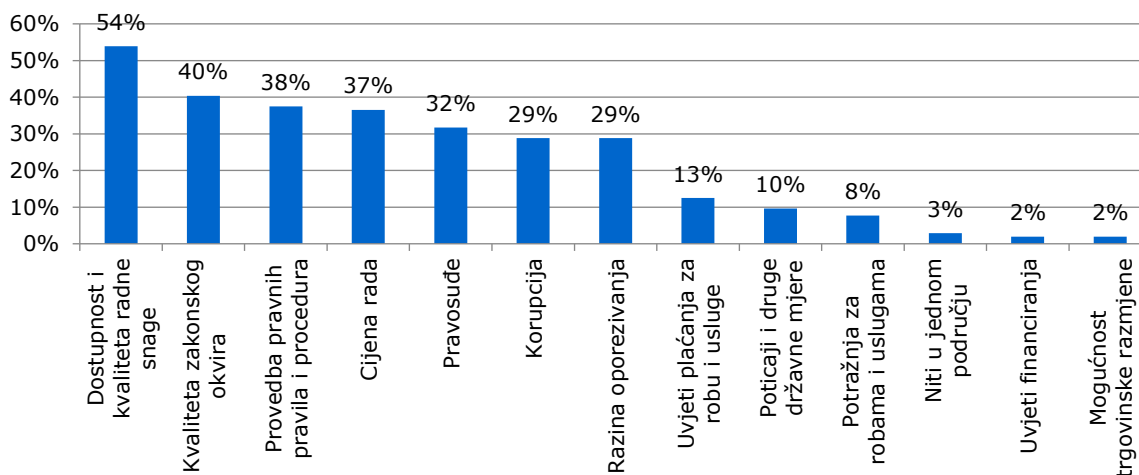
- 1) Oporezivanje rada
- 2) Nedostatak odgovarajuće radne snage
- 2) Visoko porezno opterećenje poslovanja

Ispitanici su kao tri glavna ograničavajuća faktora u poslovanju svojih poduzeća u 2019. istaknuli oporezivanje rada te podjednako, nedostatak odgovarajuće radne snage i visoko porezno opterećenje poslovanja.

Na pitanje koja su tri najveća problema s kojima se vaša kompanija susrela u posljednjih pet godina ispitanici navode u podjednakom omjeru, duge i kompleksne administrativne procedure i oporezivanje rada. Na trećem mjestu istaknuli su nestabilan regulatorni okvir.

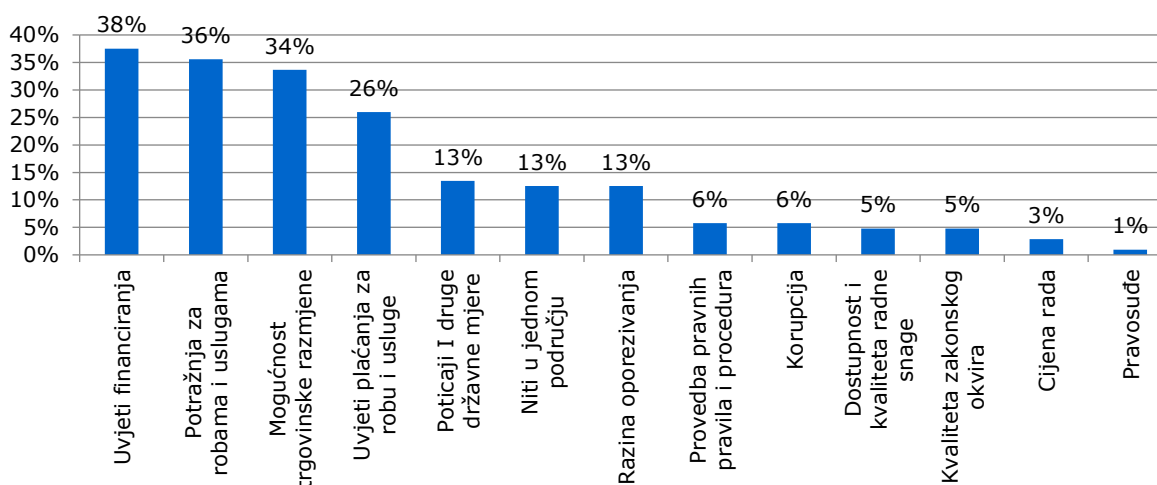
Najveće pogoršanje uvjeta poslovanja u posljednjih pet godina ispitanici vežu uz, dostupnost i kvalitetu radne snage, kvalitetu zakonodavnog okvira i provedbu pravnih pravila i procedura.

U kojim ste područjima uočili najveća pogoršanja u posljednjih 5 godina? Možete odabrati više odgovora.

Najveća poboljšanja u razdoblju od pet godina ispitanici vide u uvjetima financiranja, povećanoj potražnji za robama i uslugama i boljim uvjetima za trgovinu. Ova uočena poboljšanja ista su kao i u prethodnim istraživanjima.

U kojim ste područjima uočili najveća poboljšanja u posljednjih 5 godina? Možete odabrati više odgovora.

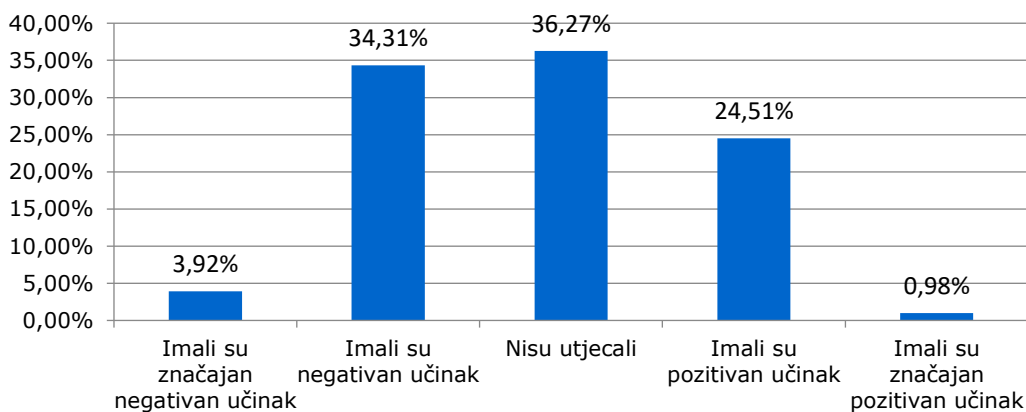

Utjecaj institucija na poslovno okruženje

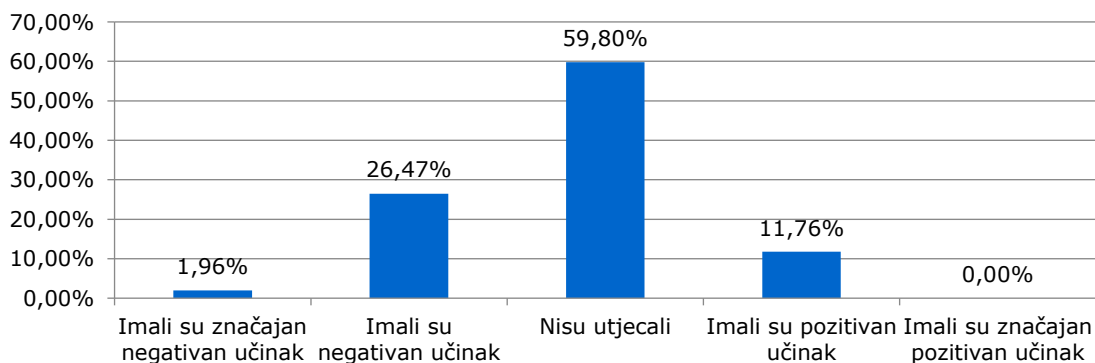
38% ispitanika utjecaj državne administracije na poslovno okruženje vidi kao negativan. Postotak ispitanika koji su utjecaj ocijenili neutralnim iznosi 36%. Postotak ispitanika koji smatraju da su regulative i aktivnosti državne administracije pozitivno utjecali na uvjete poslovanja iznosi 26%.

Većina ispitanika (60%) smatra da regulative i aktivnosti lokalne administracije nisu imali utjecaja na poslovno okruženje u Hrvatskoj u zadnjih 5 godina.

Na koji su način regulative i aktivnosti državne administracije utjecale na poslovno okruženje u Hrvatskoj u zadnjih 5 godina?

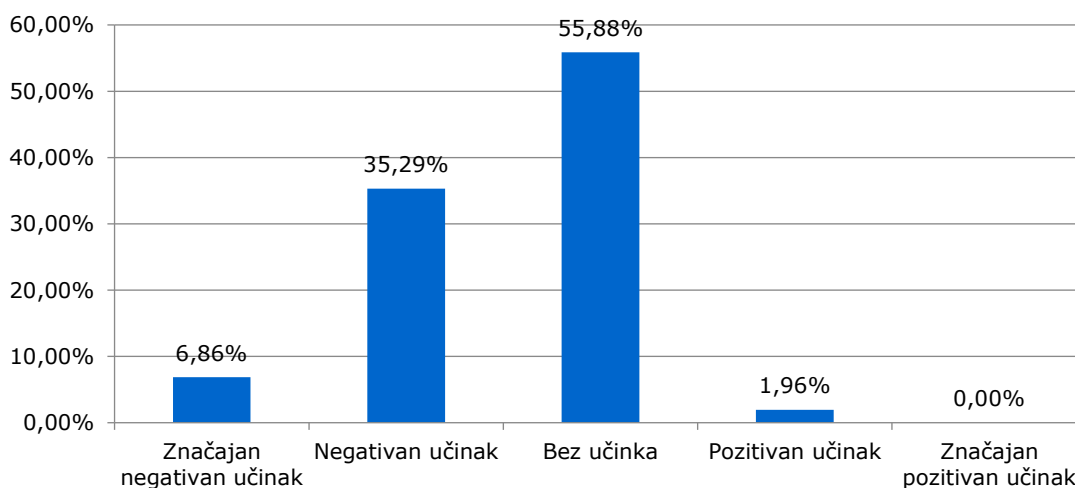

Na koji su način regulative i aktivnosti lokalne administracije (gradovi, općine, županije) utjecale na poslovno okruženje u Hrvatskoj u zadnjih 5 godina?

42% ispitanika utjecaj hrvatskog pravosuđa na poslovanje ocijenilo je negativnim ili značajno negativnim. Samo 2% ispitanika istaknulo je pozitivan učinak rada pravosuđa na poslovanje.

Je li rad hrvatskog pravosuđa izravno utjecao na Vaše poslovanje u posljednjih 5 godina?

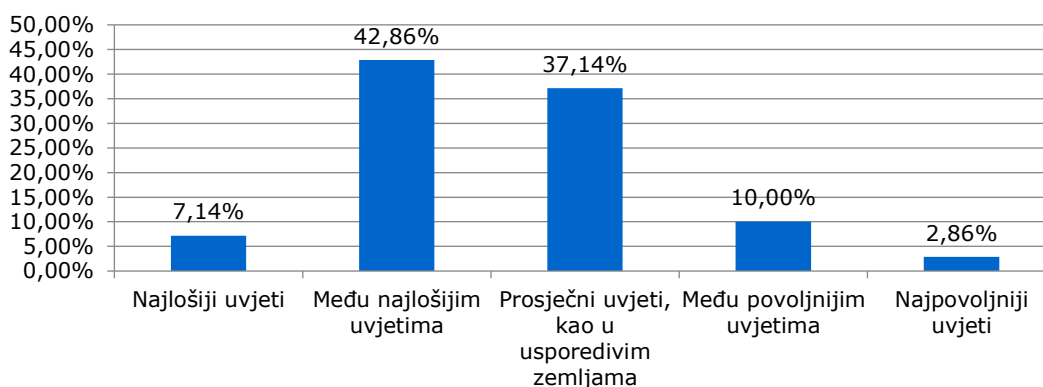

U usporedbi s ranijim istraživanjima bilježi se blagi pad percipiranog negativnog utjecaja institucija.

Usporedba s regijom

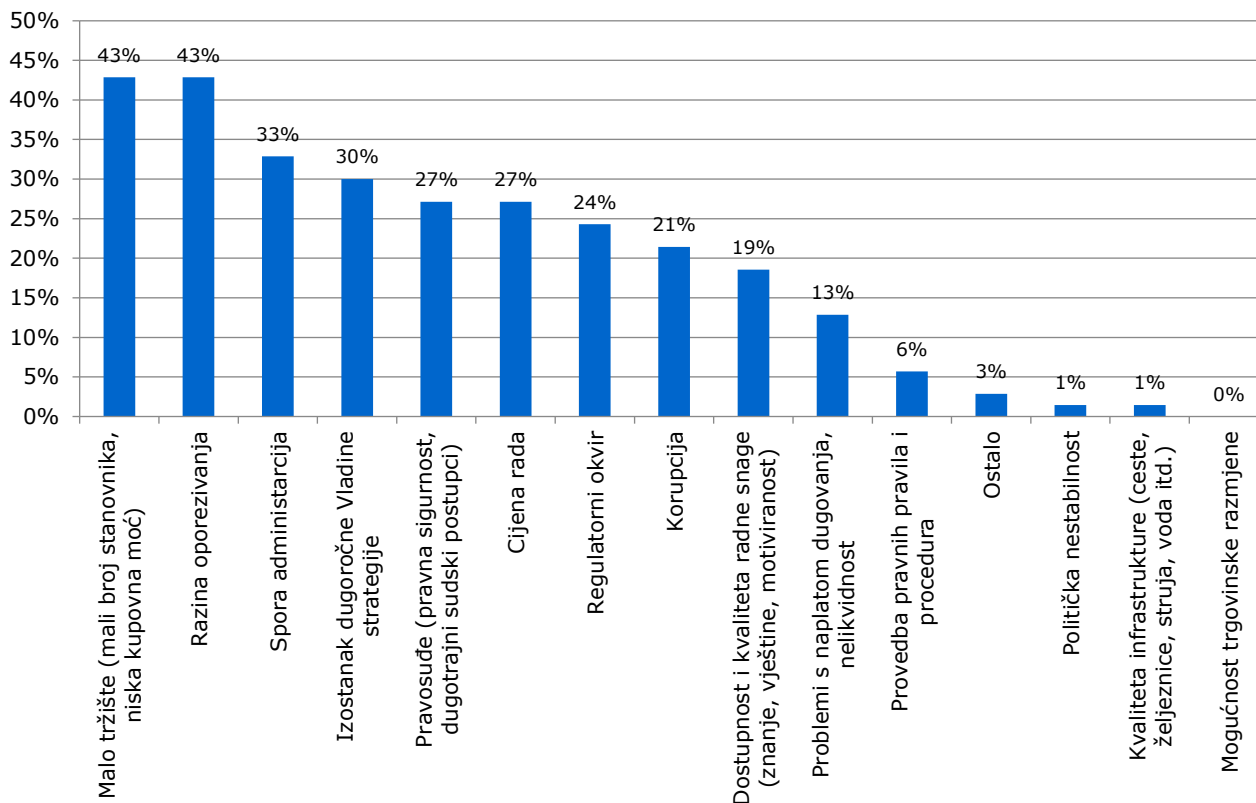
Oko 70% ispitanih poduzeća članova AmCham-a djeluje i u drugim državama srednje i istočne Europe, od čega njih 63% djeluje u više od 5 država regije.

Kako biste ocijenili uvjete poslovanja u Hrvatskoj u odnosu spram drugih država u SIE regiji u kojima posluje vaše poduzeće?

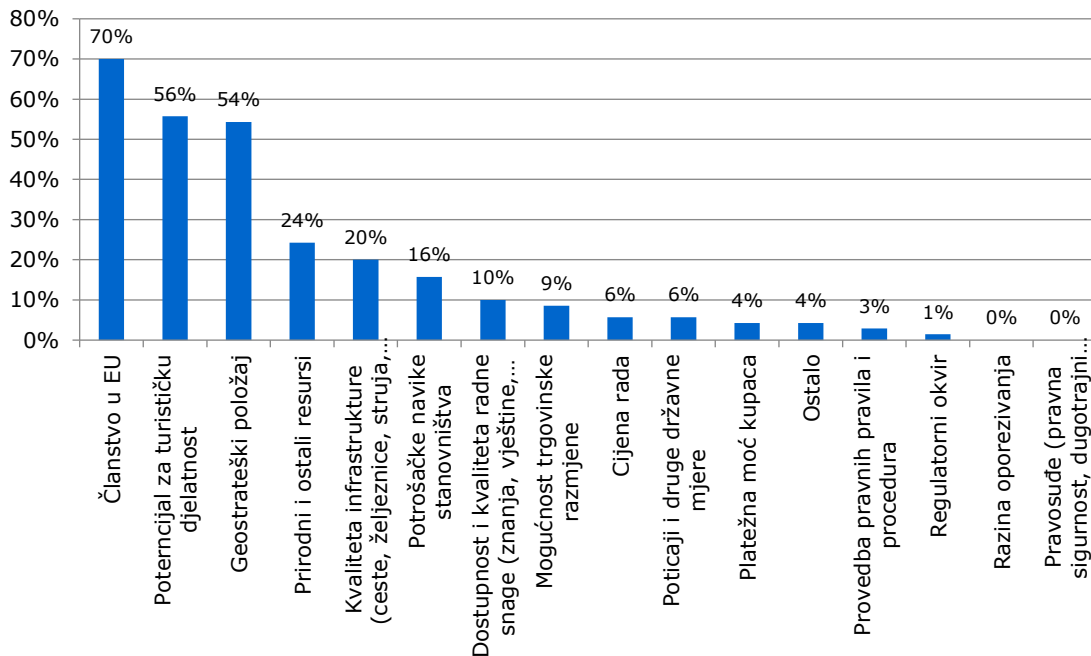
13% ispitanika uvjete poslovanja u Hrvatskoj ocjenjuje boljima od onih u ostalim državama srednje i istočne Europe, dok 50% smatra da su lošiji nego u drugim državama.

Koja biste tri od navedenih problema ocijenili najvećim nedostacima kada je riječ o uvjetima poslovanja u Hrvatskoj, u usporedbi s državama u regiji?

Najveći nedostaci Hrvatske u odnosu na druge države regije odnose se, podjednako, na malo tržište i razinu oporezivanja te na trećem mjestu sporost administracije. Izostanak dugoročne Vladine strategije ove godine nalazi se na četvrtom mjestu.

Koje tri stvari smatrate kao prednosti kada je riječ o uvjetima poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s državama u regiji?

Kao najveće prednosti Hrvatske ispitanici izdvajaju članstvo u Europskoj uniji, turistički potencijal zemlje, i geostrateški položaj, kao i u prethodnim godinama.

Najveći nedostaci poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s državama SIE:

- 1) Malo tržište
- 1) Razina oporezivanja
- 3) Sporost administracije

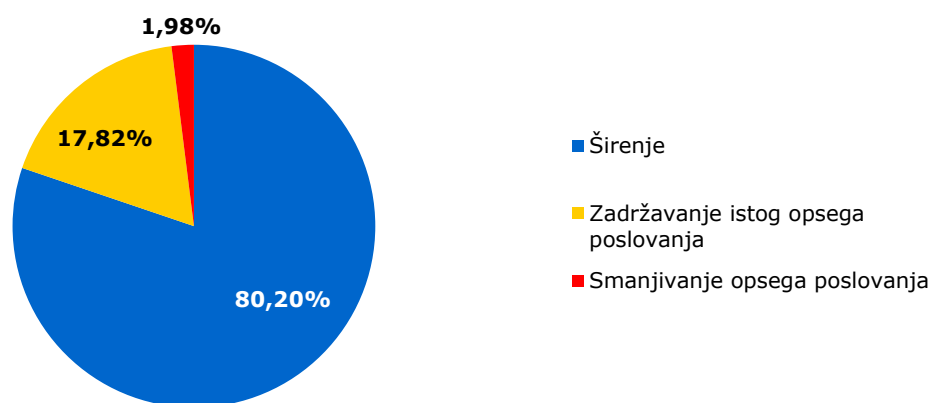
Najveće prednosti poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s državama SIE:

- 1) Članstvo u Europskoj uniji
- 2) Turistički potencijal zemlje
- 3) Geostrateški položaj

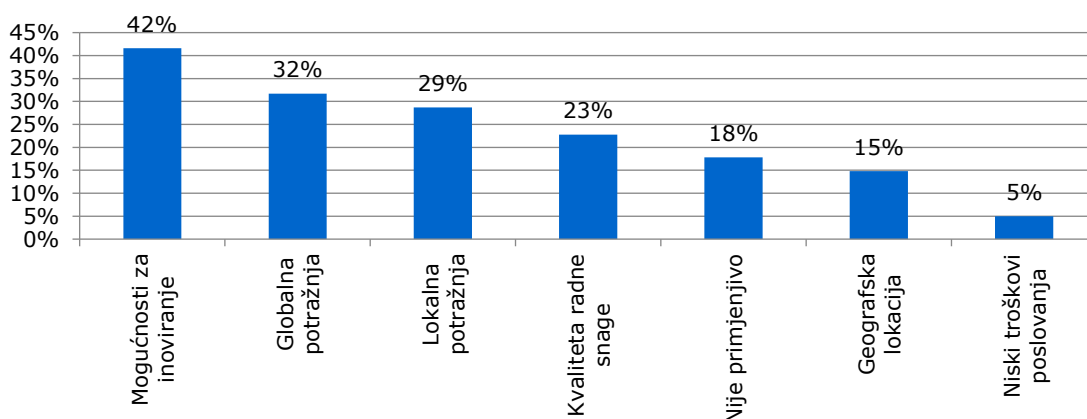
Poslovna očekivanja

Za nadolazeće razdoblje od tri godine 80% poduzeća članica AmCham-a planira širenje poslovanja u Hrvatskoj, dok smanjenje planira svega 2%. Ovi rezultati jednaki su prošlogodišnjima.

Kakav je plan Vašeg poduzeća za poslovanje u Hrvatskoj u sljedeće tri godine?

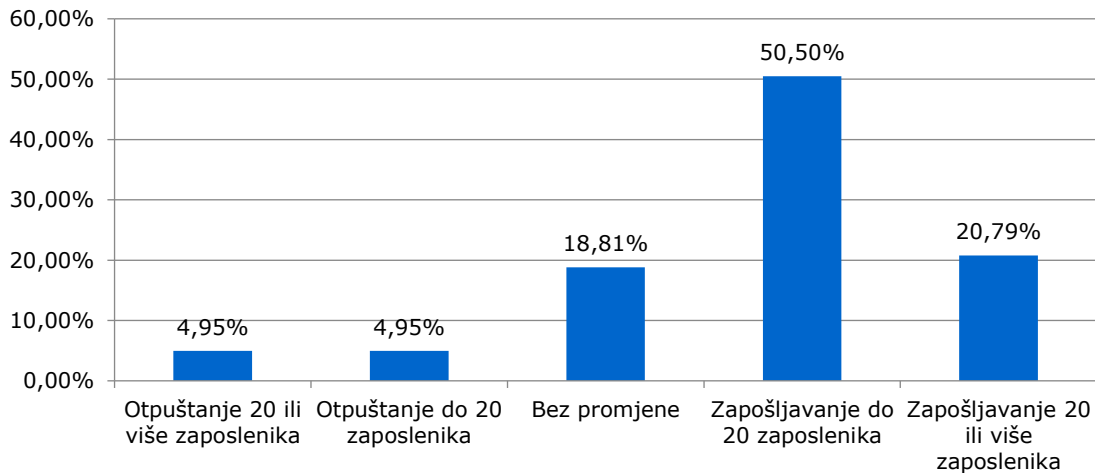
Ukoliko se Vaše poduzeće u Hrvatskoj planira širiti/ulagati, koji su glavni poticaji?

Od poduzeća koja planiraju širenje njih 42% vođeno je prilikama za inoviranje, zatim globalnom (32%) i domaćom potražnjom (29%).

Za one koji planiraju smanjivati prisutnost u Hrvatskoj, primarni razlog je trošak poslovanja.

Planira li vaše poduzeće zapošljivati dodatnu radnu snagu ili otpuštati zaposlenike u sljedeće tri godine?

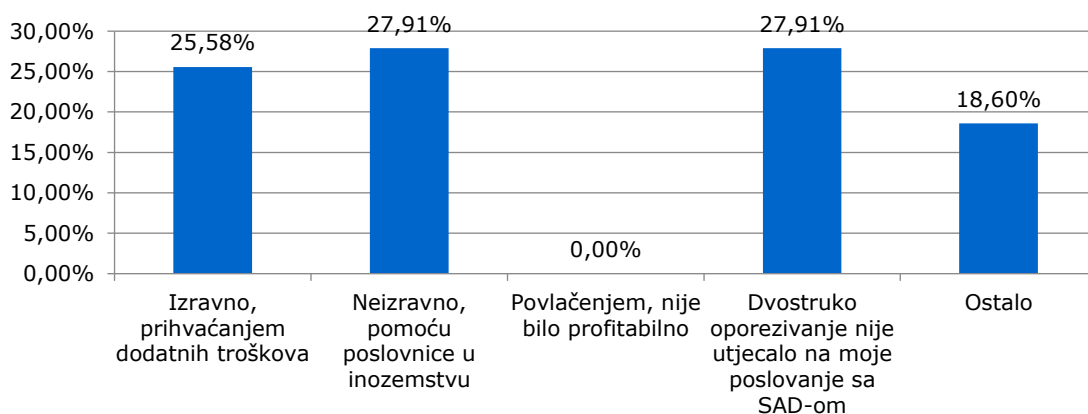

71% poduzeća planira nova zapošljavanja u sljedeće tri godine, od čega 21% planira zaposliti više od 20 novih zaposlenika. 10% poduzeća planira smanjiti broj zaposlenika u sljedeće tri godine.

Poslovanje sa Sjedinjenim Državama

Više od 40% ispitanika poslovalo je sa Sjedinjenim Državama. Od ispitanika koji su poslovali sa SAD-om, njih 26% prihvatilo je dodatne troškove uzrokovane nepostojanjem Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između SAD-a i Hrvatske, 28% poslovalo je preko druge zemlje, dok 28% nije osjetilo učinke nepostojanja Ugovora.

Kako ste poslovali sa SAD-om?

Zaključak

Pozitivnu ocjenu poslovanja u protekloj godini dalo je 67% ispitanika, dok je njih 55% povećalo broj zaposlenika.

Iako znatan dio ispitanika iskustvo poslovanja u Hrvatskoj ocjenjuje prosječnim (43%), u usporedbi sa 2018. godinom primjećuje se rast pozitivnog iskustva poslovanja u Hrvatskoj koje u 2019. iznosi 49% kao i smanjenje negativnog iskustva. 52% ispitanika primjećuje poboljšanje uvjeta poslovanja u posljednjih pet godina. Ispitanici su kao tri glavna ograničavajuća faktora u poslovanju svojih poduzeća u 2019. istaknuli oporezivanje rada te, podjednako, nedostatak odgovarajuće radne snage i visoko porezno opterećenje poslovanja.

Uspoređujući Hrvatsku s drugim zemljama SIE, 13% ispitanika uvjete poslovanja u Hrvatskoj ocjenjuje boljima, 37% prosječnima dok 50% smatra da su uvjeti poslovanja lošiji nego u drugim državama. Najvećim nedostacima poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s državama SIE navode se malo tržište, razina oporezivanja te sporost administracije.

U sljedeće tri godine 80% poduzeća, članova AmCham-a planira širenje poslovanja u Hrvatskoj, dok smanjenje planira svega 2%. Što se tiče novih zapošljavanja, 71% poduzeća planira nova zapošljavanja u sljedeće tri godine.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić,
Izvršna direktorica
T: 01 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr